

ZUHAITZ LANDAKETA: MOZKETA MASIBOAK EGIN AHAL IZATEKO JUKUTRIA "BERDEA"

Mila milioika mintzo dira agintariak. CO₂ isurketak konpentsatzeko neurri eraginkor gisa aurkeztuta, zuhaitz landaketei buruzko zifra alimaleak entzuten dira azken urteetan. Trantsiziorako bide interesgarria izan zitekeen, orain arteko oihanak zainduta eta bioaniztasuna iparrorratz gisa harturik bideratuak izan balitz. Baina ez doa horrela: oihangintzako lobbyen presioaren pean makurturik, basoen mozketak masiboak bideratzen eta zegoen ekosistema aberats hori monokulturaz ordezkatzen dabilta.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Europar Batasunak 3.000 milioi arbola landaturik 2030erako, Nazio Batuen Erakundeak ere 120 milioi hektarea oihan landatu nahi ditu ordurako, AEBek beste 1.000 milioi arbola eta Australiak ere beste hainbeste. Kopuru handiak dira, eta mundua hartzera doan norabidea ikusita, helburu anbiziotsu horiek ongi etorriak zaizkigula pentsatu daiteke. Baina oihana estaltzen duen zuhaitzaren gisara, merezi du hurbilagotik begiratzea instituzio boteretsu horien asmoari. Non landatzen dituzte arbolak? Zer nolako espazioa dute okupatzen? Eta zein arbola dute landatzen? Noren

interesei erantzuten dabilta baso-sartze horiekin?

Gure errealitate hurbilari begira jarrita, beste zifra potolo bat dugu mahai gainean: 1.000 milioi arbola landatzeko engaiamendua hartu zuen 2022an Emmanuel Macron Frantziako presidentek, ofizialki klima larrialdiaren erronkari aurre egiteko. "Absurdotzat" jo zuen garaian Canopée elkarteak kide Bruno Doucetek. Oihan bizien aldeko lan baliotsua egiten dabilen elkartea da Canopée eta herritarren sostenguan oinarriturik, agintarien eta industriaren lobbyen parean "kontra-boterea" izan nahi du. Ondokoa dio Doucetek:

"Zenbaki potoloa da eta inpresionatzen du. Arreta piztea lortu du. Baina, jakin oihan batean ez dela arbolarik landatu beharrik, gizakiak etorri aitzin hor ziren, eta naturalki arraberritzen dira. Bilioi bat arbola landatu nahi izateak argi uzten du oihanaren funtzionamenduaz ez dakiela ezer".

Basogintzako industriari begiratuta hobeki ulertzen da helburua. *France relance* izena jarrita, entitate publiko zein pribatuei dirulaguntzak bideratzen dabil Frantziako Trantsizio Ekologikoaren ministerioa. Helburua: 2023rako %50 gutitzea berotegi efektuko gasen isurketak. Milioika kontatzen den diru

Oihanen mozketa masiboak emendatuz doaz Frantziako Estatuan. Ipar Euskal Herrian ere egonen dira gerora, tartean, Biarnon egitekoa duten E-CHO makroproiektua gauzatzen baldin badute.

SOS FORÊT

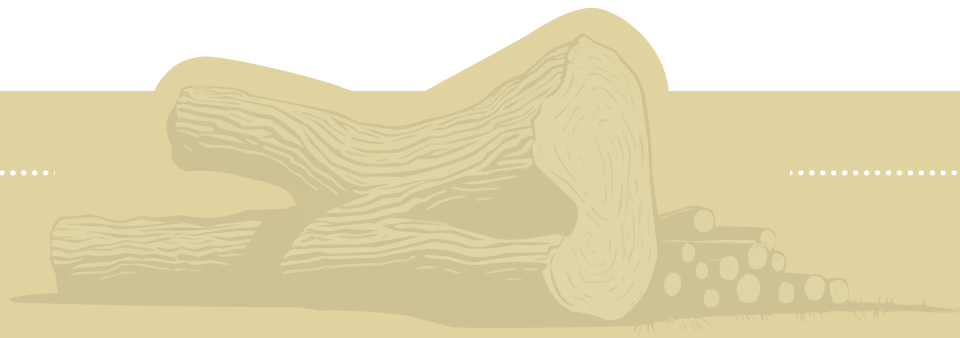
zama horri begira dago oihangintzako industria ere, eta azken hamarkadan zehar lobby lan emankorra eginik, lortu du basoen kudeaketa industrialera bideratzea zatirik handiena.

Sektoreko eragile nagusietariko den Alliance Forêts Bois kooperatibak 2012an plazaratu manifestua dago norabide berri horren oinarrian: oihanak landatzearen aldeko argumentu-sorta zabaldu zuen orduan, arabera politikak bat galdetuta gobernuakideei. Industriaren mesederako urtero hiru milioi tona egur ekoizten dabilen enpresa boteretsua da Alliance Forêts Bois,

**Frantziako Gobernuak
diru publikoz lagunduriko
landaketen %85 egin
da osoki mozturiko eta
desagerrarazitako oihan
baten eremuan**

eta bere ondoan ditu beste lau –CFBL, Unisylva, Forêts et Bois de l'Est, Nord-Seine Forêt–. Bosten artean kontrolatzen dute kasik Frantziako Estatuako oihangintzaren merkatu osoa.

Bost horien interesen alde doan politika marraztu dute Matignoneko bulegoetan: basogintzak energia "berdea" dakar, berotegi efektuko gasen isurketak gutitzeko bidean alternatiba ona da, eta hori bermatu ahal izateko ezinbestekoak diren zuhaitz mozte masiboak ez dira kaltegarriak; eta finean, arbola berrien landaketaz estaliko dituzte husturiko eremuak. Guzia oihana bezain

IPAR EUSKAL HERRIKO OIHANAK ERE INDUSTRIAREN JOMUGAN

Aitzina doa ARGIAren 2.873. zenbakian aurkezturiko E-CHO makroproiektua. Hidrogenoa eta bioerregaiak ekoizteko Zuberotatik hurbil den Biarnoko Lacq herrian xede duten egitasmoa da, hein handi batean diru publikoz finantzatua litzatekeena. 14.000 hektarea oihan moztuko lituzkete lehen bost urteetan, eta ondotik, urtero 1.170 hektarea lirake desagertuko. Lacq herritik 200 kilometro inguruko zuhaitzak dituzte jomugan,

hots, Ipar Euskal Herriko basoak ere dituzte begibistan. Iratiko 20.000 hektareak hama bost urtez desagertuko lirake.

Azken aldian erabat bese-telakotu ditu bere datuak oinarrian dagoen Elyse Energy enpresak: "Lausotasun handia zabaldu dute, duela hilabete batzuk genekiena baino gauza gutiago dakigu orain", dio Victor Pachon ekologistak. Hori bai, dakitena da aitzina doala egitasmoa, eta inkesta publikoa

abiatu beharko luketela laster. Bizkitartean, ekainaren 14rako Pauen (Biarno) manifestazio bat antolatu dute aurkakoei. Euskal Hirigune Elkargoak ere bere kezka adierazi zion eskualdeko prefetari abenduaren 12an bidalitako gutunaren bidez: oihanen "kudeaketa iraunkorra" lehenesten duela erranik, E-CHOk ondorioztatu-ko lituzkeen mozketa masiboei begira kritiko agertu da Ipar Euskal Herriko instituzioa.

"berde". Laburbide bat badirudi ere, dagoena hori bezain sinplea da. Tes-tuinguru horretan kokatuta bakarrik ulertu dezakegu Macronen arbolak landatzeko bapateko gogoia. Osotasun horretan kokatu behar da ere 2035erako oihan mozketak %70 emendatzeko helburua.

Hori horrela, diru publikoz sustatu-riko landaketei begira jarri gaitezten: diruztaturiko proiektuen %85 oihanaren mozketa masibo baten ondotik egin da. Trantsizio Ekologikoaren ministerioak finkatu irizpideak malagueiak direlako: baso bateko zuhaitzen %20 iharturik edota ahuldurik denean, orduan, gu-zia errotik kendu daiteke. Hori horrela, osasun onean ziren behar baino oihan gehiago dituzte desagerrarazi. Begi-bistakoa da azken urteetan Frantziako Estatuan bideraturiko oihan bizien de-sagerpena.

Ondotik datozen birlandatzeak ez dira baitezpada emankorrak, lurzoru biluzian landaturik, beroari eta egarria-

ri aurre egiteko zailtasunak dituztelako landatu berriek. Pentsa, 2022an Fran-tziako Estatuan landaturiko oihanen %38 hil ziren. Oihan zaharrek eta natu-rarek hori dakarte: tamaina eta barie-tate aniztasunari esker, elkar-babesten dira zuhaitzak eta oro har, ekosistema horretako bizidun guztiak. Oreka hori ordezkaz-ezina da, batez ere barietate bakarrarekin bagabiltza.

LANDATURIKO %83 MONOKULTURAN

Canopée elkartearen lanari esker dakigu arbola landaketen %83 monokulturan bideratu dutela, eta gehienetan Douglas izeia (*Pseudotsuga menziesii*) sustraituta gainera. Alta, zuhaitz hau ez da bereziki egokiena klima larrialdia-ri aurre egiteko. Baina, sektore industrialak ezinbes-tekoa duen produktibitateari erantzut-eko materia ona da: berez AEBetako zena, modu intentsiboan kokatua da Atlantikoaren alde honetan ere, finean, laster hazten delako eta gainera, kalita-tezko zura dakarrelako. Zeozer dakigu

logika horretaz euskaldunok ere, pinuz eta eukalipto- inguraturikook.

Oihan zaharrak monokulturarekin ordezkatzearen larrialdiaz ohartaraz-teko iritzi artikulua bat plazaratu zuten 600 ikerlari, hautetsi eta oihangintzako eragilek 2022ko urrian. Bertan ondo-koa irakurri zitekeen: "Benetan eman-korra eta eraginkorra den estrategia zuhaitz-populazioen laguntzean eta hobetzean datza". Diruz, kostu anitzez gutiagoko estrategia litzateke gainera.

Guzia dute beraien alde industria-lek, finean zuhaitz aldaxken merkatuko eragile nagusienetarikoak ere direla-ko. Sal-erositako aldaxken herenaren ekoizlea da, demagun, Alliance Forêts Bois. Nola ez, Trantsizio Ekologikoaren ministerioak 2018an sorturiko "Karbo-no apala" deitu labela jasota dute en-presa handien egitasmo anitzek. Azken honek "oihangintzaren alde" dabilzan proiektuak ziurtatzeko balio du. Alta, hainbat kritika egin dizkiote ekologis-tek: oihanen mozketa masiboak ditue-

EFE / TERESA SUARES

1.000 MILIOI ARBOLA Frantziako presidente Emmanuel Macronek ere hitz emanik du 1.000 milioi zuhaitzen landaketa. Bere politikari segi, diru publikoz sostengaturiko landaketen %83 monokulturara bideratu dute. Landaketen %85 egin da osoki mozturiko eta desagerrarazitako oihan baten eremuan.

lako nagusiki babesten, eta bioaniztasuna bermatzearen baldintza bigarren mailan kokatzen duelako.

Jakina da karbono dioxidoa xurgatzeko ezinbesteko ekosistema dela basoa, ozeanoekin batera. Baina arazoa da mozketa masibo horien bitartez lurzorua ere higatzen dutela, bertan metaturiko gasak askatuta atmosferara.

Hori horrela, Fôret.nature egiturak dio: Frantziako Estatuko oihane 2008an xurgaturiko CO₂ kantitatearen erdia xurgatu zuten 2020an. Bistan da, hori ere eritasunak, suteak ala idortekak, baina, arrazoi nagusien artean ditugu mozketa masiboak ere.

Hori guzia jakinda, are galdekagarragoa da oihangintzatik datorren

energiari –biomasari– lotzen dioten "energia berdearen" izendapena. Geroz eta zientzialari gehiagok dute alarma gorria piztuta: ez dezagun aterabide gisa har oihanen biomasa, kutsakorralako izugarri, erreportajea aipaturiko arrazoi guziengatik, baita kontsumitzaerakoan gas kutsagarriak aireratzen dituelako ere. ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

zinkunegioptika.com

